

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Pfv.III.21.016/2023/7. szám

A tanács tagjai: Salamonné dr. Piltz Judit a tanács elnöke

Dr. Zumbók Péter előadó bíró

Dr. Bajnok István bíró

Dr. Farkas Attila bíró

Dr. Gáspár Mónika bíró

A felperes: Felperes1

(Cím2)

A felperes képviselője:

Dr. Petró László ügyvéd

(Cím4)

Az alperesek: Alperes1

(Cím1) I. rendű

Alperes2

(Cím3) II. rendű

Az alperesek képviselői:

kamarai jogtanácsos

(Cím1) I. rendűért

ügyész

(Cím3) II. rendűért

A per tárgya: közhatalom gyakorlásával okozott kár megtérítése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.20.215/2023/9.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 40.P.22.612/2021/28.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, hogy az 1.003.840 (egymillió-háromezer-nyolcszáznegyven) forint meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2017. június 17-én egy repülőtéren rakodóként dolgozott, amikor az egyik utas a kézipoggyásza elvesztését jelentette be. Az utas a repülőgépről véletlenül egy másik utas táskáját hozta el, és miután azt a másik utasnak átadta, keresni kezdte a saját poggyászatát. A fedélzeten maradt csomagot a felperesnek adták át, aki azt más csomagokkal együtt a csomagosztályozóba szállította. A felperes a poggyászok kipakolása közben mintegy 3 percig a poggyáskocsin lévő csomagokra hajolva állt, és pontosan meg nem határozható tevékenységet végzett mindkét kezét használva, majd visszafordulva a mellette álló másik rakodó zsebébe tett valamit. Végül a felperes a csomagot a kocsiról levette, azt a másik rakodó a szalag mellé helyezte, majd az a tranzitba került. Az utas a csomagot annak átvétele után átnézte, és észlelte, hogy hiányzik belőle egy 1.000 CHF-et tartalmazó boríték.

[2] A repülőtéren üzemelő biztonsági kamerák folyamatosan rögzítik a látóterükben történeteket, és a II. rendű alperes dolgozói e felvételek áttekintése során észlelték, hogy a felperes és munkatársa érintkezésbe léptek a csomaggal, azzal kapcsolatban gyanút keltően viselkedtek, a munkakörükhöz nem illeszkedő magatartást folytattak.

[3] Az utas feljelentése alapján eljáró rendőrség a felperes munkatársánál házkutatást tartott, ahol megtalálták a pénzt az utas által megjelölt címletekben.

[4] A felperessel és munkatársával szemben büntetőeljárás indult, amelynek eredményeképpen a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 32.Bf.5382/2021/15. számú végzésével az elsőfokú ítéletet helybenhagyva a felperest bűncselekmény hiányában jogerősen felmentette a lopás bűncselekményének vádjáról. A határozat indokolása szerint a pénz összege és megléte csupán a sértett elmondása alapján volt feltételezhető, senki sem látta a pénz poggyászból történt elvételét. Emellett a döntés indokai között szerepelt, hogy a belső kamerafelvételeken a felperes csupán deréktól lefelé látható azon mozzanat során, amikor a felsőtestével ráhajol a csomagokra, a karjai válltól nem látszanak, így az sem, hogy pontosan milyen mozdulatokat végez velük. A bíróságok ezért nem tartották bizonyítottnak, hogy a felperes az említett alkalommal a sértett poggyászából elvette volna a pénzt.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

[5] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperesek megsértették a magánélethez, becsülethez és jóhírnévhez való személyiségi jogait azzal, hogy ellene nyilvánvalóan alaptalanul indítottak és tartottak fenn büntetőeljárást. Kérte az alperesek arra történő kötelezését, hogy a jogsértés miatt levélben fejezzék ki sajnálkozásukat, továbbá fizessenek meg részére egyetemlegesen 2.000.000 forint sérelemdíjat és annak 2017. augusztus 1-jétől járó késedelmi kamatát, valamint 8.038.428 forint kártérítést és annak 2019. szeptember 1-jétől számított késedelmi kamatát. Keresetének jogalapjaként a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42. §-át, 2:45. §-át, 2:51. §-át, 2:52. §-át, 2:53. §-át és 6:549. § (1) bekezdését jelölte meg.

[6] Az alperesek érdemi ellenkérelmeikben a kereset elutasítását kérte.

Az első- és másodfokú ítélet

[7] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.

[8] Mindenekelőtt utalt arra, hogy a nyomozó szerv és a vádhatóság törvényes joga és kötelezettsége, hogy a társadalom védelme érdekében a tudomására jutott bűncselekményeket felderítse és a vélt elkövető felelősségre vonását kezdeményezze, e feladatok ellátása során tehát jogszerű tevékenységet végeznek. Hivatkozása szerint személyiségi jogsértés megállapítására az adhat alapot, ha az érintett személyiségi jogát kifejezetten megsértik, ugyanakkor a büntetőeljárás szükségképpen bizonyos személyiségi jogok korlátozását valósíthatja meg; ezen túlmenően személyiségi jogi sérelem állítása esetén a felperesnek konkrét magatartást, jogsérelmet kell megjelölnie, amely a büntető hatóságok magatartásának következménye volt.

[9] Ezzel szemben rögzítette, hogy a felperes ugyan állította a magánélethez fűződő személyiségi jogának a büntetőeljárás során történt megsértését, de annak mikéntjét nem határozta meg, annyit adott elő, hogy a munkáját a megindult büntetőeljárás miatt veszítette el. Ebből az előadásból azt a következtetést vonta le, hogy a felperes munkaviszonya azért szűnt meg, mert a munkaadó bizalmát elvesztette, és ez a döntés nem az alperesek kezdeményezésére keletkezett, hanem a munkáltató mérlegelésén múlt.

[10] Vizsgálta a felperesnek azt a további állítását is, amely szerint a munkaviszonyának megszűnése után a korábbiakhoz képest csak kevesebb jövedelemre tudott szert tenni. Ezzel kapcsolatban azt állapította meg, hogy a felperes semmilyen módon nem bizonyította, hogy az alacsonyabb jövedelme nem az alperesektől teljesen független körülményeken, vagyis a személyes adottságain, a munkaerőpiaci mozgásokon és más szubjektív okokon alapult. Mint ahogy azt is bizonyítatlannak találta, hogy a felperes az alperesek által folytatott büntetőeljárás nélkül magasabb jövedelemhez juthatott volna.

[11] A becsület megsértése vonatkozásában abból indult ki, hogy e személyiségi jogsértés akkor lett volna megállapítható, ha a felperest a társadalmi megítélésének befolyásolására alkalmas, kifejezőmódjában indokolatlanul bántó véleménynyilvánítás érte. A büntetőeljárás kezdeményezését viszont nem tartotta a felperesre vonatkozó véleménynyilvánításként értelmezhetőnek, mivel annak szubjektív eleme nincs, az alperesek azzal nem nyilvánítottak véleményt, hanem jogszabályi kötelezettségüket teljesítették, és az a tevékenység nem azonos a köznapni értelemben vett és a Ptk. személyiségvédelmi részében értékelt véleménnyel.

[12] A jóhírnév megsértése tekintetében annak tulajdonított jelentőséget, hogy a felperes nem jelölt meg az alperesek részéről olyan magatartást, amely a személyére vonatkozó, azt sértő, valótlan tényállítást jelentett volna. Rámutatott: a gyanúsítás és a vádemelés a közfelfogás szerint bűncselekmény elkövetésének lehetőségét jelenti, és nem bűncselekmény elkövetését, e cselekmények nem a felperes emberi méltóságát és jóhírnevét támadó tettek minősültek, hiányzott belőlük a felperes személyiségét célzó elem. Kifejtette továbbá, hogy az alperesek a jogszabályok által előírt kötelezettségeik teljesítése során szükségképpen folytatnak meghatározott személyekkel szemben büntetőeljárást, e magatartásuk nem személyes célzatú, és nem velejárója az emberi méltóság megsértése sem.

[13] A kártérítési követeléssel összefüggésben a Ptk. 6:548. § (1) bekezdése alapján azt vizsgálta, az alperesek mint közhatalmat gyakorló szervek a kifogásolt cselekményeikkel

okoztak-e kárt a felperesnek. Hangsúlyozta, hogy a bírói gyakorlat által kimunkált jogelvekre tekintettel annak volt jelentősége, hogy csak kirívóan súlyos jogalkalmazási és jogértelmezési tévedés alapozza meg a jogalkalmazó szervek kárfelelősségét, az is elsősorban akkor, ha a ténymegállapítás és a döntés nem mérlegelés eredménye. Ehhez kapcsolódóan értékelte a nyomozás során figyelembe vett repülőtéri kamerafelvételeket, amelyeket helyszíni szemle keretében is megtekintett. Ennek alapján pedig egyetértett az I. rendű alperesnek azzal az álláspontjával, hogy a felperes magatartása a felvételek alapján gyanút keltő volt. Ezt azzal indokolta, hogy a felvételeken láthatóan a felperes a fentiekben már részletezett testhelyzetben és módon foglalatzkodott a poggyászokkal. A bizonyítékok sorában ugyancsak jelentőséget tulajdonított a másik vádlottnál tartott házkutatás alkalmával talált, a sértett által pontosan meghatározott összegben és címletekben fellelt CHF-nek, különös tekintettel arra, hogy a képfelvételeken jól láthatóan a felperes a poggyászoktól visszafordulva a másik vádlott zsebébe tett valamit. Mindezen bizonyítékok alapján igazoltnak tekintette, hogy a felperes alaposan gyanúsítható volt a bűncselekmény elkövetésével, és önmagában az a körülmény, hogy a bíróság végül kellő bizonyíték hiányában felmentette, nem jelentette az ártatlanságának, azaz a bűncselekmény hiányának kifejezett megállapítását. Ebből arra a következtetésre jutott, az I. rendű alperes a gyanúsítással kirívóan súlyos jogalkalmazási vagy jogértelmezési tévedést nem valósított meg.

[14] A II. rendű alperes esetében hivatkozott arra, hogy a bírói gyakorlat szerint önmagában az utóbb tévesnek ítélt vádemelés nem minősül a tények kirívóan okszerűtlen értékelésének, lényeges anyagi és eljárási szabályszegésnek. A kamerafelvételek elemzése és a házkutatás eredménye alapján ilyen kirívóan súlyos jogértelmezési és jogalkalmazási tévedést nem tartott megállapíthatónak. Arra is utalt, hogy a büntetőeljárásban hozott felmentő ítélet alapos és részletes értékelés eredménye volt, és ehhez képest nem volt nyilvánvaló, hogy az alapos gyanú és a vádemelés, a vádképviselőt megalapozatlan, téves lett volna.

[15] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[16] Az elsőfokú bíróság döntésével és annak jogi indokaival is egyetértett, és azokat szükségtelennek tartotta megismételni.

[17] A fellebbezésben foglaltakra tekintettel kiemelte, hogy a büntetőeljárás folytatása és az elvégzett eljárási cselekmények nem tekinthető jogellenesnek – és így nem sérthet személyiségi jogot, és kárfelelősséget sem keletkeztethet – akkor, ha az adott szerv a törvény adta kereteken belül, az abban foglalt jogait és kötelezettségeit gyakorolva jár el.

[18] A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 6. § (2) bekezdésére, 12. § (2) és (4) bekezdésére, 28. § (7) bekezdésére, valamint a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 11. §-ára, 348. § (3), (4) és (5) bekezdésére, 385. § (1) bekezdésére és 421. § (1) bekezdésére is utalással kifejtette, hogy a büntetőeljárási feladatmegosztásból következően a terhelt bűnösségéről a végleges döntést a bíróság hozza meg, a büntetőeljárásban eljáró két másik szerv, az ügyészség és a nyomozó hatóság ezt megelőzően összegyűjti a gyanú megalapozásához szükséges bizonyítékokat, majd a gyanúsítás, illetve a vádemelés előtt

ezeket értékeli. Lényegesnek tartotta, hogy az említett értékelés során nem arról kell döntení, hogy a terhelt bűnössége kétséget kizáróan fennáll-e, hanem pusztán arról, hogy a terhelt megalapozottan gyanúsítható-e a bűncselekmény elkövetésével. Hivatkozása szerint ez a mérlegelési tevékenység csak akkor lépi túl a büntetőeljárásí törvény kereteit, ha a mérlegelés eredménye a bizonyítékokkal egyértelműen ellentétes, iratellenes, vagy a bizonyítékokból a logika szabályaival ellentétes, kirívóan megalapozatlan következtetést vonnak le, esetleg egyértelmű jogszabályi rendelkezéstől térnek el.

[19] Hangsúlyozta továbbá: a polgári bíróságnak semmilyen jogszabály nem biztosít hatáskört arra, hogy a nyomozó hatóság és az ügyészség döntését felülmérlegelhesse; kizárólag azt vizsgálhatja, hogy a nyomozó hatóság vagy az ügyészség tanúsított-e olyan, nyilvánvalóan jogellenes magatartást, amely személyiségi jogi jogsértéssel járt vagy kárt okozott.

[20] Értelmezése szerint ugyanakkor a felperes a fellebbezésében pontosan a büntetőeljárásban beszerzett bizonyítékok felülmérlegelését várta, és bár az alperesek tevékenységét kifogásolta, de semmilyen, a fentiekben említett irat- vagy bizonyítékellenes, logikátlan, kirívóan okszerűtlen mérlegelési tevékenységet vagy egyértelműen megalapozatlan jogértelmezést nem rótt az alperesek terhére. Az egyetlen olyan hivatkozásnak, amely szerint az alperesek a bizonyítékokkal ellentétesen jártak el, azt tekintette, hogy a rendőri jelentés nem pontosan írta le a kamerafelvételek tartalmát. Ezzel szemben helytállónak minősítette az alpereseknek azt az állítását, hogy az eljárásuk nem a rendőri jelentésen, hanem a kamerafelvételeken alapult. A feljelentés tartalmát, a kamerafelvételeket és a másik vádlottnál fellelt készpénzt olyan bizonyítékoknak nevezte, amelyekre tekintettel nem volt megállapítható, hogy az alperesek a felperest minden bizonyíték nélkül, a normál logika szabályait teljesen figyelmen kívül hagyva gyanúsították, illetve vádolták meg.

[21] Ebből azt a következtetést vonta le, hogy a büntetőeljárás a törvényi keretek között zajlott, és ezért nem történt olyan személyiségi jogsértés, amelyre a törvény szabályai által az eljáró szervek ne lettek volna felhatalmazva. Mivel sem a gyanúsítás, sem a vádemelés nem volt jogellenes, ezért kártérítést nem tartott megítélhetőnek.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelmek

[22] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a keresetének teljesítését, másodlagosan a jogerős ítéletnek az elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezése mellett az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását kérte.

[23] Megsértett jogszabályhelyként a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 346. § (4) és (5) bekezdését, ha a Ptk. 2:42. §-át, 2:45. §-át, 2:51. §-át, 2:52. §-át, 2:53. §-át és 6:549. § (1) bekezdését jelölte meg.

[24] Vitatta a jogerős ítéletnek azt az indokát, amely szerint a fellebbezésében a büntetőeljárásban beszerzett bizonyítékok felülmérlegelését kérte, és semmilyen kirívóan

okszerűtlen mérlegelési tevékenységet vagy egyértelműen megalapozatlan jogértelmezést nem rótt az alperesek terhére. Ezzel szemben előadta, hogy a per során nem csupán a kamerafelvételek leiratára, de magukra a kamerafelvételekre is hivatkozott, és az azokon látható körülmények alapján azzal érvelt, hogy a gyanúsítása kirívóan okszerűtlen volt. Állította, hogy a gyanúsítás a kamerafelvételek alapján nem volt igazolható, és a logika alapvető szabályaival is ellentétesnek minősült. Álláspontja szerint egyértelműen hivatkozott továbbá a házkutatás során eljáró rendőrök „kiválogató” tevékenységére, a kamerafelvételek tartalmával ellentétes rendőri jelentésre és az egyértelműen megalapozatlan jogértelmezésekre. Sérelmezte, hogy a jogerős ítélet indokolása egyáltalán nem tartalmazza, hogy a másodfokú bíróság ezeket az ellentmondásokat egyáltalán valóban észlelte-e, és ebben a körben a jogi indokolást teljesen hiányosnak tartotta.

[25] Az alperesek által vétett kirívóan súlyos jogalkalmazási hibaként jelölte meg, hogy bár a kamerafelvételeken nem volt látható bűncselekmény elkövetése, az I. rendű alperes által készített rendőri jelentés ezzel ellentétes tartalmú volt, és a II. rendű alperes is annak megfelelő állítást tett a bíróság előtt. Véleménye szerint, ha a II. rendű alperes a tőle minimálisan elvárható módon járt volna el, akkor a fentieket észlelte volna a kamerafelvételekkel kapcsolatban, azoknak a rendőri jelentésben írtakkal történt összevetése azonban csak a bíróság tárgyaláson történt meg. Előadta, hogy a jogellenességet és a felróhatóságot önmagában a jelentés pontatlansága is megalapozta. Érvelése értelmében a gyanúsítás, majd később a vádemelés is úgy történt, hogy a később elérhetetlenné vált sértett állításán kívül más bizonyíték a poggyászból volt pénzről és annak pontos összegéről nem volt. Megismételte azt a hivatkozását is, amely szerint a házkutatás során eljáró rendőrök nagyobb pénzmennyiségből válogatták ki a számukra a gyanú megalapozásához szükséges címleteket, és ezt a szabálytalanságot szintén az alperesek terhére kellett volna értékelni. Álláspontja szerint az I. rendű alperesnek már a nyomozás legelején látnia kellett, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján okszerűen nem gyanúsítható. Éppen ezért továbbra is állította, hogy a keresetben megjelölt személyiségi jogai sérültek, és kár érte.

[26] Az alperesek felülvizsgálati ellenkérelmeikben a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérték.

A Kúria döntése és jogi indokai

[27] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

[28] A Kúria a Pp. 423. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelem keretei között eljárva, a felülvizsgálati eljárás eredményeként azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet a felperes által megjelölt okokból nem jogszabálysértő.

[29] A felperes eljárási szabálysértésként a Pp. 346. § (4) és (5) bekezdésében megkövetelt indokolási kötelezettség elmulasztására hivatkozott. Az ítélet indokolásából annak kell kitűnnie, hogy a bíróság döntését mire alapította. Az ügy eldöntése szempontjából jelentős kérdésekre kiterjedő indokolással a bíróság eleget tesz jogszabályi kötelezettségének (Kúria Pfv.I.20.399/2022/5.). Nem jelenti az említett kötelezettség megsértését, ha a jogerős ítélet külön nem tér ki a fél által felhozott valamennyi érvre, elegendő a bíróság mérlegelési szempontjait és jogi álláspontját tartalmaznia (Kúria Pfv.III.20.737/2019/4.,

Pfv.III.21.115/2020/6.). Az indokolt hatósági döntéshez való jog semmiképpen sem jelentheti azt, hogy az ügyben eljáró bíróságot a felek valamennyi érvelése tekintetében részletes indokolási kötelezettség terhelné {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [31]}. A bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem a szubjektív elvárásaikat is kielégítő mennyiségű érvrendszer bemutatása, az indokolásnak az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre kell kiterjednie {26/2020. (XII. 2.) AB határozat, Indokolás [22]}.

[30] A fentiekben megfogalmazott követelményeknek a jogerős ítélet indokolása megfelelt. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntésével és annak jogi indokaival is egyetértett, ezért azok szükségtelen megismétlését mellőzte, és a fellebbezésben foglaltakkal kapcsolatos érveit ismertette. A fellebbezésnek olyan lényeges indoka, amely a jogerős ítéletben értékeletlenül maradt, nem volt. Jóllehet a felperes a felülvizsgálati kérelmében a Pp. 346. § (4) és (5) bekezdésének megsértését egyaránt állította, kizárólag az utóbbi jogszabályhely által szabályozott jogi indokolás hiányosságait sérelmezte. A perben eljáró bíróságok ugyanakkor számot adtak arról, hogy miért nem tartották megállapíthatónak az alpereseknek a kereset megalapozásához szükséges kirívóan súlyos jogszabály-értelmezési és jogalkalmazási hibáját. Ezzel összefüggésben az elsőfokú bíróság részletesen értékelte azokat a bizonyítékokat, amelyek figyelembevételével az I. rendű alperes a gyanúsításról döntött. A másodfokú bíróság ebben a körben a büntetőeljárásban beszerzett bizonyítékok felülmérlegelésének kizártságát hangsúlyozta, és ehhez képest a felperes fellebbezési hivatkozásait megalapozatlannak minősítette. E jogi következtetés helyességéről viszont a felülvizsgálati kérelemben megjelölt anyagi jogi jogszabálysértések vizsgálatával kellett állást foglalni.

[31] Személyiségi jogi perben nincs lehetőség a büntetőeljárásban hozott határozatok tartalmi felülvizsgálatára. Az alapos gyanú fennállásának megállapítása egy büntetőeljárásban mind a nyomozó hatóság, mind az ügyészség, mind a bíróság részéről mérlegelő tevékenység eredménye. A kártérítési felelősség alapjául ez csak akkor szolgálhat, ha a mérlegelés kirívóan okszerűtlen vagy ellentétes a logika alapvető szabályaival, és mindez súlyos jogalkalmazási vagy jogértelmezési hibához vezet (Kúria Pfv.IV.21.107/2016/6.). Közigazgatási, illetve az ügyészségi jogkörben okozott kárért való felelősség csak jogellenes magatartás következménye lehet, kirívó jogalkalmazási, jogértelmezési tévedés esetén. Önmagában az, ha egy büntetőügyben jogerős felmentő ítélet születik, nem eredményezi automatikusan a nyomozó hatóság, az ügyészség kártérítési felelősségét (Kúria Pfv.IV.20.604/2018/5.). A büntetőeljárás során az alapos gyanú, a vádemelés és a bűnösség megállapítása az igazságszolgáltatás szerveinek a rendelkezésre álló adatok mérlegelésén alapul, amely, ha nem nyilvánvalóan alaptalan, a kártérítési felelősséget nem teszi megállapíthatóvá (Kúria Pfv.IV.21.768/2015/13.).

[32] Amennyiben az ügyésznek az adott ügyben a jogalkalmazási, jogértelmezési tevékenysége nem kirívóan téves, a jogellenes és felróható magatartás nem állapítható meg [Kúria Pfv.IV.21.785/2012/7. (BH 2013.124.)]. A később tévesnek bizonyult vádemelés önmagában nem elegendő a nyomozó- és a vádhatóság felróható magatartásának megállapításához, ha az eljárásuk során nem valószínűzték meg kirívóan súlyos jogalkalmazási vagy jogértelmezési hibát (Kúria Pfv.III.21.394/2018/11.). Önmagában nem ad alapot felróhatóság hiányában kártérítés megítélésére, ha az ügyészség mérlegelő tevékenysége alapján elkészített vádirata nyomán nem kerül sor a vádlott büntetőjogi elmarasztalására.

Csak kirívóan okszerűtlen, vagy a logika alapvető szabályaival ellentétes mérlegelés szolgálhat kártérítés alapjául (Kúria Pfv.IV.22.355/2016/4.).

[33] Mindezeket – a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 349. § (1) és (3) bekezdésén alapuló ítélkezési gyakorlatban kialakított, de a Ptk. 6:548. § (1) bekezdésének és 6:549. § (1) bekezdésének alkalmazása körében is irányadó – szempontokat a bíróságok az adott esetben is megfelelően érvényesítették. Azokra figyelemmel annak kellett jelentőséget tulajdonítani, hogy a megalapozott gyanú fennállásának megállapítása a nyomozó hatóság részéről, valamint a vádemelés és a vád fenntartása az ügyészség részéről mérlegelő tevékenységet igényel, amelynek a nyomozás és a bírósági eljárás során feltárt bizonyítékok bizonyító erejének értékelésére, azoknak az alkalmazott büntetőjogi törvényi tényállással való egybevetésére is ki kell terjednie. A másodfokú bíróság helyesen emelte ki, hogy az említett körben a bizonyítékok felülmérlegelésének nem lehet helye, arra a közhatalom gyakorlásával kapcsolatos kártérítés, illetve sérelemdíj megfizetése iránt indított perben eljáró bíróság nem jogosult. A kirívóan súlyos jogsértés mint a szóban forgó különös felelősségi alakzat esetében a felelősséget megalapozó felróható magatartás akkor állapítható meg, ha a mérlegelés eredményeként a nyomozó hatóság, az ügyészség a logika alapvető szabályaival ellentétes, nyilvánvalóan okszerűtlen következtetést von le, iratellenes ténymegállapítást tesz. A következtetés pedig abban az esetben minősíthető nyilvánvalóan vagy kirívóan okszerűtlennek, ha a bizonyítékokból csak egyfajta, a sérelmezett döntéstől eltérő következtetésre lehet jutni.

[34] Az alperesek az előzőekben bemutatottakkal azonosítható bizonyítékmérlegelési hibát a gyanúsítás és a vádemelés során nem vétettek. Az, hogy a büntető bíróság a pénz összegét és meglétét csupán a sértett elmondása alapján tartotta tételezhetőnek, az egyes bizonyítékok bizonyító értékét az alperesektől eltérően ítélte meg, s így a felperes bűncselekményt megvalósító magatartásának bizonyítására a kamerafelvételeket nem tartotta alkalmasnak, nem jelentette az alperesek kirívóan súlyos jogalkalmazási hibáját. Ahogyan az elsőfokú bíróság is rámutatott: a bíróság a büntetőeljárásban a bizonyítékok alapos és részletes értékelése eredményeként hozta meg a felmentő ítéletét. E döntés oka a bizonyítottság hiánya, vagyis az volt, hogy a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján kétségtől nem nyert bizonyítást, a felperes elkövette a bűncselekményt. Ennek ismeretében olyan mozzanata az alperesek mérlegelési tevékenységének nem volt, amely akár az alapvető logikai szabályok megsértésének, akár a nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, akár az iratellenességnek megfeleltethető lett volna.

[35] Következésképpen a másodfokú bíróság jogerős ítéletével a felülvizsgálati kérelemben megjelölt anyagi jogi jogszabályhelyek megsértése nélkül hagyta helyben a keresetet elutasító elsőfokú ítéletet.

[36] A Kúria a kifejtettekre tekintettel, a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

[37] A Kúria a Pp. 83. § (1) bekezdése szerint, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 4. § (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel kötelezte a felperest az I. rendű alperes által felszámított – kamarai jogtanácsosi munkadíjból álló – felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére.

[38] A felperes teljes személyes költségmentessége miatt meg nem fizetett, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (1) bekezdése és 50. § (1) bekezdése alapján meghatározott mértékű felülvizsgálati eljárási illeték a Pp. 102. § (6) bekezdése értelmében az állam terhén marad.

[39] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése folytán alkalmazott Pp. 376. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.

[40] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

A döntés elvi tartalma

[41] A megalapozott gyanú fennállásának megállapítása a nyomozó hatóság részéről, valamint a vádemelés és a vád fenntartása az ügyészség részéről mérlegelő tevékenységet igényel, amelynek a nyomozás és a bírósági eljárás során feltárt bizonyítékok bizonyító erejének értékelésére, azoknak az alkalmazott büntetőjogi törvényi tényállással való egybevetésére is ki kell terjednie. A kirívóan súlyos jogsértés mint a közhatalom gyakorlásával okozott kárért való felelősség esetében a felelősséget megalapozó felróható magatartás akkor állapítható meg, ha a mérlegelés eredményeként a nyomozó hatóság, az ügyészség a logika alapvető szabályaival ellentétes, nyilvánvalóan okszerűtlen következtetést von le, iratellenes ténymegállapítást tesz.

Budapest, 2024. május 7.

Salamonné dr. Piltz Judit s.k. a tanács elnöke, Dr. Zumbók Péter s.k. előadó bíró, Dr. Bajnok István s.k. bíró, Dr. Farkas Attila s.k. bíró, Dr. Gáspár Mónika s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző